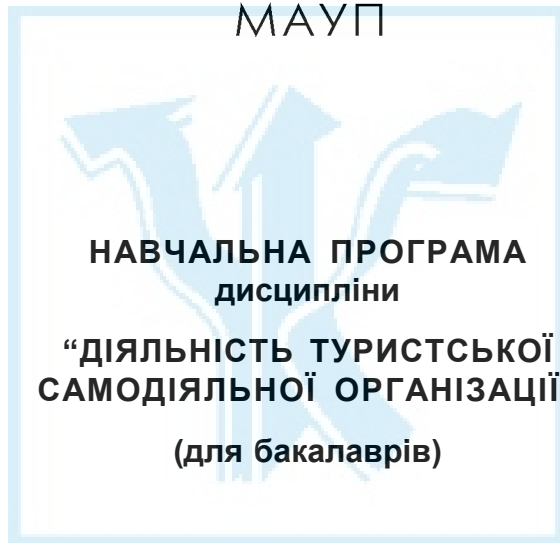

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

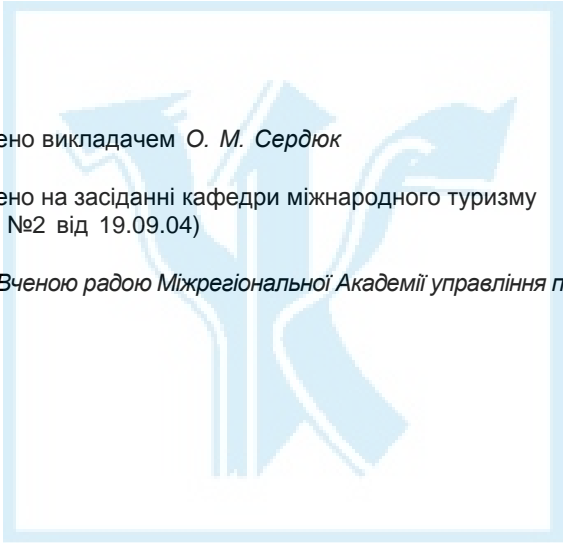
**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни**

**“ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТСЬКОЇ
САМОДІЯЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ”**

(для бакалаврів)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *О. М. Сердюк*

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного туризму
(протокол №2 від 19.09.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Сердюк О. М. Навчальна програма дисципліни “Діяльність туристської самодіяльної організації” (для бакалаврів). — К.: МАУП, 2005. — 14 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Діяльність туристської самодіяльної організації”, вказівки до виконання контрольної роботи, теми контрольних робіт, питання для самоконтролю, а також список рекомендованої літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2005

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

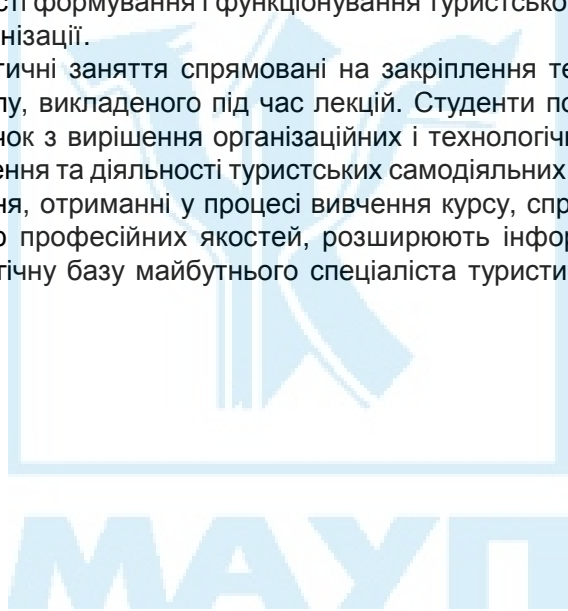
Програма дисципліни “Діяльність туристської самодіяльної організації” розрахована на студентів, які навчаються за спеціальністю “Організація і управління туристичною діяльністю”.

Мета дисципліни — засвоїти теоретичні і практичні основи з діяльності туристської самодіяльної організації; набути специфічних знань і навичок з організації її діяльності.

Лекційний курс відображає програмно-нормативні основи діяльності туристської самодіяльної організації, основні закономірності формування і функціонування туристської самодіяльної організації.

Практичні заняття спрямовані на закріплення теоретичного матеріалу, викладеного під час лекцій. Студенти повинні набути навичок з вирішення організаційних і технологічних завдань зі створення та діяльності туристських самодіяльних організацій.

Знання, отриманні у процесі вивчення курсу, сприяють формуванню професійних якостей, розширюють інформаційну та технологічну базу майбутнього спеціаліста туристичної галузі.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТСЬКОЇ
САМОДІЯЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ”

№ пор.	Назва теми
1	Вступ. Загальні поняття та визначення
2	Історія розвитку туристських самодіяльних організацій в Україні
3	Нормативно-правові основи діяльності туристських самодіяльних організацій в Україні
4	Види туристських самодіяльних організацій
5	Структура і діяльність туристських союзів, федерацій
6	Структура і діяльність туристських клубів
7	Порядок створення туристської самодіяльної організації
8	Спортивний напрям діяльності туристських самодіяльних організацій
9	Організаційно-масовий напрям діяльності туристських самодіяльних організацій
10	Краєзнавчий напрям діяльності туристських самодіяльних організацій
11	Навчально-методичний напрям діяльності туристських самодіяльних організацій
12	Діяльність туристських самодіяльних організацій регіону

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“ДІЯЛЬНІСТЬ ТУРИСТСЬКОЇ
САМОДІЯЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ”

Тема 1. Вступ. Загальні поняття та визначення

Структура предмета “Діяльність туристської самодіяльної організації”. Загальні поняття і визначення.

Література [3; 4; 11]

Тема 2. Історія розвитку туристських самодіяльних організацій в Україні

Передумови виникнення перших туристських організацій.

Розвиток туризму на самодіяльних і планових засадах у післявоєнний період. Введення спортивних нормативів і включення туризму до єдиної Всесоюзної спортивної класифікації (1949 р.).

Ради з туризму — новий етап розвитку туризму в країні (1962–1990 рр.). Створення Федерації туризму (1976 р.).

Організація самодіяльного туризму на сучасному етапі. Створення Туристсько-спортивної спілки України (1989 р.), Міжнародної туристсько-спортивної спілки (1992 р.), Федерації спортивного туризму України (2000 р.).

Література [3; 28; 39]

Тема 3. Нормативно-правові основи діяльності туристських самодіяльних організацій в Україні

Огляд міжнародних нормативно-правових і програмних документів з туризму: Хартія туризму (1985 р.), Гаазька декларація з туризму (1989 р.), Всесвітній кодекс етики туризму (1999 р.).

Характеристика нормативно-правових і програмних документів загальнодержавного рівня: Конституції України, Закону України “Про туризм”, “Державної програми розвитку туризму в Україні до 2010 року”.

Основні положення “Умов ліцензування туристської діяльності в Україні”. Закон України “Про страхування”.

Література [10; 15; 21–24; 32; 33]

Тема 4. Види туристських самодіяльних організацій

Визначення поняття “туристська самодіяльна організація”.

Туристські союзи, федерації. Цілі, основні завдання і напрями роботи.

Туристські клуби, станції. Цілі, основні завдання і напрями роботи.

Література [9; 11; 16; 31; 36]

Тема 5. Структура і діяльність туристських союзів, федерацій

Порядок створення федерацій, їх структура.

Зв'язок федерацій і Держкомітету з фізичної культури спорту та туризму.

Положення і зміст роботи комісій з видів туризму, напрями роботи.

Положення про маршрутно-кваліфікаційну комісію, її роль у підготовці туристських кадрів, порядок створення, повноваження.

Література [7; 8; 12; 20; 36; 38; 39]

Тема 6. Структура і діяльність туристських клубів

Роль і значення туристського клубу як організаційного, навчально-методичного та консультативного центру туристської роботи. Основні напрями роботи туристських клубів. Планування роботи. Фінансування клубу і кошторис.

Завдання територіальних туристських клубів. Організація роботи, структура. Зв'язок з федераціями туризму та іншими організаціями.

Література [7; 8; 12; 20; 36; 38; 39]

Тема 7. Порядок створення туристської самодіяльної організації

Структурування туристської організації.

Визначення напрямку діяльності, штатного розкладу, функціональних обов'язків.

Умови функціонування організації.

Розробка статуту туристської організації.

Порядок реєстрації туристської організації різних організаційно-правових форм діяльності.

Література [9; 11; 25; 26–28; 38]

Тема 8. Спортивний напрям діяльності туристських самодіяльних організацій

Підготовка, організація та проведення туристського походу.

Правила організації та проведення змагань різних форм (першості, зльоту та ін.) за різними видами туризму (пішохідний,

гірський, водний, велосипедний тощо), а також різної технічної складності (визначення класу дистанцій).

Література [7; 8; 12; 20; 29; 36; 38; 39]

Тема 9. Організаційно-масовий напрям діяльності туристських самодіяльних організацій

Організація і проведення масових заходів туристської спрямованості: конкурсів, вечорів, фестивалів, ігор, свят.

Організація відпочинку та дозвілля в туристському середовищі.

Література [7; 8; 16; 20; 36; 38; 39]

Тема 10. Краєзнавчий напрям діяльності туристських самодіяльних організацій

Розробка та організація краєзнавчої роботи.

Методика організації та особливості проведення краєзнавчих експедицій.

Література [5; 6; 18]

Тема 11. Навчально-методичний напрям діяльності туристських самодіяльних організацій

Нормативні документи з підготовки кадрів.

Форми підготовки кадрів спортивного туризму. Курси (школи), семінари (збори), їх характерні особливості, структура.

Порядок затвердження у МКК.

Організація та фінансування курсів з кадрової підготовки різних напрямів туризму (“Юний турист”, “Молодший інструктор”, “Юний суддя”, “Інструктор шкільного туризму”).

Література [5; 16; 20; 29; 30; 35; 38]

Тема 12. Діяльність туристських самодіяльних організацій регіону

Вивчення туристських самодіяльних організацій регіону, України.

Виявлення організаційно-територіальних особливостей туристських організацій.

Література [3; 5; 6]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу. Номер варіанта завдання для контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра номера залікової книжки “3”, то студент вибирає варіант “3”.

Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти відповідно до теми роботи.

Обсяг контрольної роботи — не більше 20 сторінок формату А4. Вона повинна містити вступ, основну частину, висновки, список використаної літератури. Наприкінці роботи вказати дату виконання і поставити підпис.

Після перевірки контрольної роботи і одержання позитивної оцінки студент допускається до екзамену.

ТЕМИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

1. Структура предмета “Діяльність туристської самодіяльної організації”.
2. Загальні поняття та визначення предмета.
3. Передумови виникнення перших туристських самодіяльних організацій.
4. Особливості розвитку туризму на самодіяльних і планових засадах у післявоєнний період.

5. Значення для туризму введення Єдиної всесоюзної спортивної класифікації (1949 р.).
6. Чим відзначається новий етап розвитку туризму у країні (1962–1990 рр.)?
7. Особливості організації самодіяльного туризму на сучасному етапі.
8. Міжнародні та державні туристські організації, їх значення для діяльності туристських самодіяльних організацій.
9. Дати перелік міжнародних нормативно-правових і програмних документів з туризму.
10. Основні положення Хартії туризму (1985 р.).

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Основні положення Гаазької декларації з туризму (1989 р.).
2. Охарактеризувати Всесвітній кодекс етики туризму (1999 р.).
3. Дати перелік нормативно-правових і програмних документів загальнодержавного рівня.
4. Основні положення Закону України “Про туризм”, їх значення для діяльності туристської самодіяльної організації.
5. Основні положення та значення “Державної програми розвитку туризму в Україні до 2010 року”.
6. Основні положення “Умов ліцензування туристської діяльності в Україні”.
7. Основні положення Закону України “Про страхування”.
8. Визначення поняття “туристська самодіяльна організація”.
9. Що таке туристські союзи, федерації? Їх цілі, основні завдання та напрями роботи.
10. Що таке туристські клуби, станції? Їх цілі, основні завдання та напрями роботи.
11. Порядок створення федерацій та їх структура.
12. Зв’язок федерацій і Держкомітету з фізичної культури спорту та туризму.
13. Положення і зміст роботи комісій з видів туризму, напрями їх роботи.
14. Основні положення маршрутно-кваліфікаційної комісії.
15. Роль МКК у підготовці туристських кадрів.

16. Порядок створення МКК.
17. Повноваження МКК.
18. Роль і значення туристського клубу.
19. Основні напрями роботи туристських клубів.
20. Планування роботи турклубів.
21. Складові фінансування клубу та кошторис.
22. Завдання територіальних туристських клубів.
23. Порядок організації роботи територіальних туристських клубів, їх структура.
24. Зв'язок територіальних туристських клубів з федераціями туризму та іншими організаціями.
25. Структурування туристської організації.
26. Як визначається напрям діяльності туристської організації?
27. Як складається штатний розклад туристської організації?
28. Як визначаються функціональні обов'язки туристської організації?
29. Як визначаються умови функціонування організації?
30. Положення статуту туристської організації. Його мета та завдання.
31. Порядок реєстрації туристської організації різних організаційно-правових форм діяльності.
32. Загальні вимоги до підготовки, організації та проведення туристського походу.
33. Правила організації та проведення різних форм змагань.
34. Особливості організації та проведення масових заходів туристської спрямованості: конкурсів, вечорів, фестивалів, ігор, свят.
35. Особливості організації відпочинку та дозвілля в туристському середовищі.
36. Порядок розробки та організації краєзнавчої роботи.
37. Методика організації та особливості проведення краєзнавчих експедицій.
38. Нормативні документи з підготовки кадрів. Охарактеризувати.
39. Форми підготовки кадрів спортивного туризму.
40. Характерні особливості та структура курсів (школи), семінарів (зборів).

41. Порядок затвердження курсів і семінарів МКК.
42. Особливості організації та фінансування курсів з кадрової підготовки різних напрямів туризму (“Юний турист”, “Молодший інструктор”, “Юний суддя”, “Інструктор шкільного туризму”).
43. Туристські самодіяльні організації регіону, України.
44. Організаційно-територіальні особливості туристських організацій.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Александрова А. Ю.* Международный туризм. — М., 2001.
2. *Балабанов И. Т., Балабанов А. И.* Экономика туризма. — М., 2001.
3. *Бейдик О. О.* Словник-довідник з географії туризму, рекреації та рекреаційної географії. — К.: Палітра, 1997.
4. *Биржаков М. В.* Введение в туризм. — СПб.: Герда, 1999. — 192 с.
5. *Благодійний* Фонд розвитку учнівського краєзнавства і туризму. “Знати, щоб діяти”: Інструкт.-метод. зб. — К., 1998.
6. *Булашев А. Я., Кобченко Ю. Ф. и др.* Туристско-географическое районирование Украины: Учеб. пособие. — Харьков: ХГИФТ, 1998. — 26 с.
7. *Вяткин Л. А., Сидорчук Е. В., Немытов Д. Н.* Туризм и спортивное ориентирование: Учеб. пособие. — М.: Издат. центр “Академия”, 2001. — 208 с.
8. *Ганопольский В. И., Безносиков Е. Я., Булатов В. Г.* Туризм и спортивное ориентирование: Учебник. — М.: ФиС, 1987. — 240 с.
9. *Гуляев В. Г.* Организация туристической деятельности. — М., 1996.
10. *Державна* програма розвитку туризму в Україні до 2010 року. — К., 2002.
11. *Зорин И. В., Квартальнов В. А.* Энциклопедия туризма. — М., 2000.
12. *Евсеев С. П. и др.* Спортивный туризм: Учеб. пособие. — СПб.: ГАФК им. П. Ф. Лесгафта, 1999. — 126 с.

13. *Квартальнов В. А.* Туризм. — М., 2001.
14. *Кифяк В. Ф.* Організація туристичної діяльності в Україні. — Чернівці: Книги-XXI, 2003. — 300 с.
15. *Конституція України.* Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. — К.: Інформ.-вид. агентство "ІВА", 1996. — 117 с.
16. *Константинов Ю. С.* Туристские слеты и соревнования учащихся: Учеб.-метод. пособие. — М.: ЦДЮ и КМОРФ, 2000. — 228 с.
17. *Лысогор Н. А. и др.* Питание туристов в походе. — М.: Пищевая пром-сть, 1980. — 96 с.
18. *Любіцева О. О.* Методика розробки турів: Навч. посіб. — К.: Альтерпрес, 2003. — 436 с.
19. *Любіцева О. О.* Ринок туристичних послуг. — К.: Альтерпрес, 2003. — 104 с.
20. *Михайлов Б. А., Федотов Ю. Н.* Профессионально-прикладной туризм. — СПб.: ГАФК им. П. Ф. Лесгафта, 2002. — 201 с.
21. *Програма розвитку туризму в Україні до 2005 року.* — К.: Держкомтуризм, 1997.
22. *Про підприємництво:* Закон України від 23.03.94 // Діло. — 1994. — № 22.
23. *Про захист прав споживачів:* Закон України від 15.10.93 № 3682-ХІІ.
24. *Про туризм:* Закон України // Уряд. кур'єр. — 1995. — 15 жовт.
25. *Сенин В. С.* Организация международного туризма. — М., 2000.
26. *Сокол Т. Г.* Основи туризмознавства. — К., 1995.
27. *Сокол Т. Г.* Основи туризмознавства: Навч. посіб. — К.: РедЛайн, 1999. — 77 с.
28. *Сокол Т. Г.* Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. — К.: Рокор, 2001. — 200 с.
29. *Спортивний туризм:* Правила змагань. — К.: ФСТУ, 2001. — 137 с.
30. *Спортивний туризм* // Інформ.-метод. зб. ФСТУ. — 2002. — № 2. — 68 с.

31. *Тамм Е. И. и др.* Энциклопедия туриста. — М.: Большая рос. энцикл., 1993. — 480 с.
32. *Туризм в Україні: Зб. нормат. док.-1999.* — К.: ІТФПУ, 1999. — 480 с.
33. *Туризм в Україні: Зб. нормат. док.-2002.* — К.: ІТФПУ, 2002. — 440 с.
34. *Туризм как вид деятельности.* — М., 2001.
35. *Усков А. С.* Практика туристских путешествий: Учеб. пособие по туризму и краеведению. — СПб.: Твор. учеб. центр “Геос”, 1999. — 264 с.
36. *Федотов Ю. Н., Востоков И. Е.* Спортивно-оздоровительный туризм: Учебник. — М.: Сов. спорт, 2002. — 364 с.
37. *Чоботар Ю. М.* Туристический бизнес. — М., 2000.
38. *Штюрмер Ю. А.* Содержание работы по развитию самодеятельного спортивного и оздоровительного туризма: Метод. рек. — М.: ЦРИБ “Турист”, 1991. — 121 с.
39. *Щур Ю. В., Дмитрук О. Ю.* Спортивно-оздоровчий туризм: Навч. посіб. — К.: Альтерпрес, 2003. — 232 с.

МАУП

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Діяльність туристської самодіяльної організації”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Діяльність туристської самодіяльної організації”	4
Вказівки до виконання контрольної роботи	8
Теми контрольних робіт	8
Питання для самоконтролю	9
Список рекомендованої літератури	11

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *Т. М. Тележенко*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2005

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП